

سخن سردبیران

حذف تاریخ و جغرافیا یا تیشه به ریشه هویت ملی!

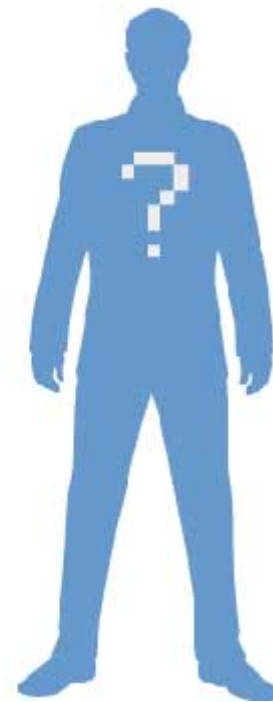
نویسنده: شمشاد امیری خراسانی

انتشار: ۱۹ مرداد ۱۳۹۴ - ۷ دقیقه مطالعه

چکیده مقاله

[زمانی که متولیان آموزش و پرورش کشور با کم اهمیت کردن آموزش تاریخ و جغرافیا در مدارس، سنگ بنای تضعیف آگاهی جامعه جوان کشور را از واقعیت‌های تاریخی و جغرافیایی کشور بنا می‌نهند و فضایی در اختیار مدیران مدارس قرار می‌دهند تا با حذف برنامه درسی مطالعات اجتماعی، کلاس جبرانی و... جایگزین کنند، چه آینده‌ای را می‌توان برای جامعه جوان کشور تصور کرد؟ به فاصله چند روز از آغاز ثبت نام آزمون استخدامی آموزش و پرورش اطلاعاتی از بررسی دفترچه این آزمون به دست می‌آید که گلایه برانگیز است؛ مثل این متن که رضا رحیمی

زمانی که متولیان آموزش و پرورش کشور با کم اهمیت کردن آموزش تاریخ و جغرافیا در مدارس، سنگ بنای تضعیف آگاهی جامعه جوان کشور را از واقعیتهای تاریخی و جغرافیایی کشور بنا می‌نهند و فضایی در اختیار مدیران مدارس قرار می‌دهند تا با حذف برنامه درسی مطالعات اجتماعی، کلاس جبرانی و... جایگزین کنند، چه آینده‌ای را می‌توان برای جامعه جوان کشور تصور کرد؟

به فاصله چند روز از آغاز ثبت نام آزمون استخدامی آموزش و پرورش اطلاعاتی از بررسی دفترچه این آزمون به دست می‌آید که گلایه برانگیز است؛ مثل این متن که رضا رحیمی، دانشجوی دکترای جغرافیای سیاسی دانشگاه تهران به رشته تحریر درآورده است:

به گزارش «تابناک»، چندی پیش از رسانه ملی و در یکی از قسمتهای یک مسابقه تلویزیونی، هنگامی که مجری مسابقه از شرکت کنندگان سؤلهایی ابتدایی از تاریخ و جغرافیای کشور می پرسید، آنها بدون اینکه عمدی در کار باشد، جوابهای نا مناسب به مجری می دادند. برای هر انسان دلسوزی این برنامه و اطلاعات ناقص شرکت کنندگان آن، نه تنها خنده دار نیست بلکه باعث ناراحتی و تأسف بسیار خواهد بود. به راستی چرا آن سؤلهای آسان و بدیهی با آن جوابهای دردآور مواجه می شد و چرا شرکت کنندگان حتی از پاسخ دادن به پرسشی مانند نام بردن دو همسایه شمالی کشور که به دریای خزر راه دارند عاجز شده بودند؟

باعث تأسف است که امروزه باید با نوشتن مطلبی پیرامون اهمیت تاریخ و جغرافیا مسئولین ذیربط را از بی توجهی و کم لطفی به این ۲ دانش پایه، آگاه کرد؛ اما حال که زمانه ایجاب می کند، بناچار باید به با اشاره سریع و کوتاه به اسناد و نقل قول های معتبر در بیان اهمیت این ۲ دانش، فجایعی که از پس بی توجهی و نامهربانی با این ۲ دانش در حال ظهور در جامعه است تشریح شود.

قرآن کریم در جای جای آیات شریفه خود به وقایع و حوادث تاریخی اشاره دارد و سراسر این کتاب مقدس حاوی درس‌های مهم تاریخ و تجارب تاریخی است و هدف آن، نه تنها بیان داستان زیبا بلکه آن بوده که انسانها از وقایع تاریخی گذشته عبرت بگیرند و آن را سرلوحه برنامه زندگی خود قرار دهند.

تاریخ از دیدگاه بزرگان دین و مورخان اسلامی، بهترین راهنمای انسان برای آگاهی از احوال روزگار و حصول نیرویی برای تمییز درست از نادرست و تحلیل و نقد و پیشبینی حوادث از طریق مقایسه آنهاست.

امیرمؤمنان علی - علیه السلام - در این رابطه به فرزندش امام حسن - علیه السلام - می‌فرماید: پسر! درست است که من به اندازه‌ی پیشینیان عمر نکرده‌ام، بلکه با مطالعه تاریخ آنان گویا از اول تا پایان عمرشان با آنها بوده‌ام. پس قسمت‌های روشن و شیرین زندگی آنها را از دوران تیرگی شناختم و زندگی سودمند آنان را با دوران زینبارش شناسایی کردم.

غلام علی حداد عادل معتقد است: ملتی که گذشته ندارد، آینده ندارد و متأسفانه دانش تاریخی مردم ایران ضعیف است و ایرانیان در شناخت گذشته خود با دشواری‌هایی رو به رو هستند. از تاریخ و اهمیت آن که سخن به میان می‌آید ناخودآگاه ذهن هر اندیشمندی به سوی پیوستگی این دانش با رشته جغرافیا مواجه می‌شود.

در اهمیت و ضرورت توجه به رشته جغرافیا نیز همین بس که نه تنها مطالعه تاریخ ایران و جهان، بلکه مطالعه تاریخ همهی ادیان و فرهنگ‌ها حاوی سؤال و جواب‌های فراوان جغرافیایی است که بی‌توجهی به آن مطالعه تاریخ را ناقص خواهد گذاشت.

برای مثال در مورد دین اسلام، بررسی و پاسخ به سؤالاتی مانند چرایی ظهور اسلام در شبه جزیره عربستان، چرایی مهاجرت مسلمانان از مکه به حبشه، چرایی مهاجرت مسلمانان از مکه به مدینه، نحوه انتخاب مراکز سیاسی در صدر اسلام، نحوه توسعه فضای جغرافیای سیاسی دین اسلام و

همینطور در مورد جهان معاصر نیز بررسی و پاسخ به سؤالاتی مانند چرایی شکل‌گیری بحرانهای جغرافیایی، چرایی شکل‌گیری جنگها و تنش‌های سیاسی، چیستی توانمندی‌ها و ضعف‌های مختلف مناطق جغرافیای ایران و جهان و

اساتید بزرگ جغرافیا در بیان اهمیت این رشته جغرافیا می‌گویند، محیط جغرافیایی و استعدادهای و ضعف‌های نهفته در آن زیربنای هم تصمیم‌گیری رهبران سیاسی و ملت‌هاست. باید توجه داشت تنها دانشی که می‌تواند به آحاد جامعه یک دید نظام مند و کل نگر نسبت به محیط اطرافشان بدهد و آن‌ها را نسبت به تغییرات اصولی ورود به پیشرفت محیط حساس کند بدون شک دانش جغرافیاست.

به دیگر سخن بسیار ضروری است که انسانها تاریخ را بخوانند و از آن چراغی برای آینده بسازند و البته این فرایند بدون داشتن نگاه جغرافیایی میسر نیست، زیرا این جغرافیاست که پشت پرده بسیاری از رازهای تاریخی را برملا می‌کند و وظیفه برنامه ریزی برای حال و آینده مکان‌ها را بر عهده می‌گیرد.

از مطالب بالا اینچنین برداشت می شود که بی توجهی به این ۲ دانش پایه و ضروری که مورد تأکید قرآن و بزرگان دینی، سیاسی، علمی و... ما هستند، امری بسیار خطرناک است و مسبب آسیب های فراوانی برای آینده جامعه خواهد بود.

حال باید تصور کرد اگر تدریس و آموزش این ۲ رشته مهم و ضروری در سطوح مختلف تحصیلی و برای عموم مردم جامعه از اولویتها خارج شود و به پرداختن و تدریس آنها در فضای آکادمیک اکتفا شود چه اتفاقی خواهد افتاد؟

این باور کردنی نبود که مسئولین ارشد آموزش و پرورش کشور در سالهای اخیر بی توجه به اهمیت آموزش تاریخ و جغرافیا برای آینده سازان ایران اسلامی فرایند حذف تدریس این ۲ رشته را از مدارس و مقاطع مختلف تحصیلی آغاز کردند و این ۲ درس پایه را در سطح یک زیر مجموعه بی اهمیت ذیل عنوان مطالعات اجتماعی تعریف کردند.

البته این تمام ماجرا نبود و موضوع از آنجا تأسف بارتر می شود که بدانیم بسیاری از مدیران مدارس خودجوش اقدام به حذف همین درس مطالعات اجتماعی از برنامه دانش آموزان می کنند و به جای آن در برنامه کلاسی دانش آموزان به ویژه در مدارس غیرانتفاعی دروس کنکوری همانند ریاضی و فیزیک قرار می دهند تا دانش آموزان بتوانند در آزمون ورودی دانشگاه ها با توجه به اهمیت آن درس ها توفیق بیشتری بیابند.

به دیگر سخن بی توجهی مسئولین ارشد آموزشی کشور به فرایند آموزش این دروس در مدارس و همچنین فرایند نهایی آزمون ورودی دانشگاهها از یک سو و از سوی دیگر شرطی شدن مدارس به دریافت مبالغ هنگفت از والدین دانش آموزان در ازای کسب موفقیت و رتبه های برتر دانش آموزان در آزمون های مرتبط با کنکور دانشگاه ها موجب شده است تا بی توجهی به این ۲ درس در مدارس بیش از پیش نمود یابد.

اخیراً و در تاریخ ۱۵ مرداد ۱۳۹۴ مسئولین با انتشار اطلاعیه استخدامی مرتبط با رشته شغل های مورد نیاز آموزش و پرورش در سال جدید و عدم قید رشته شغل تاریخ و جغرافیا و اکتفا نمودن به جذب متخصصین علوم اجتماعی پرده دیگری از فاجعه بی توجهی های مسئولین به این ۲ رشته را آشکار کرد.

حال پرسش این است، زمانی که مسئولین ارشد و متولیان آموزش و پرورش کشور با کم اهمیت کردن آموزش تاریخ و جغرافیا در مدارس کشور سنگ بنای تضعیف آگاهی جامعه جوان کشور را از واقعیت های تاریخی و جغرافیایی کشور بنا می نهند و فضایی مناسب در اختیار مدیران مدارس قرار می دهند تا با حذف برنامه درسی مطالعات اجتماعی، کلاس جبرانی دروسی مانند ریاضی و... جایگزین کنند و همین طور صلاح می دانند تا متخصصین علوم اجتماعی مسئولیت آموزش مطالب اندک مانده تاریخ و جغرافیا را نیز بر عهده بگیرند، چه آینده ای را می توان برای جامعه جوان کشور که آینده سازان کشور نیز هستند، تصور کرد؟

باید گفت روند در پیش گرفته شده توسط مسئولین آموزش و پرورش کشور چه دانسته باشد و چه نادانسته، بدون شک دیر یا زود تیشه به ریشه هویت ملی و حافظه تاریخی ملت بزرگ ایران خواهد زد و مقدمات آن را فراهم خواهد کرد که در آینده های نزدیک با شهروندانی رو به رو شویم که ساده ترین اطلاعات تاریخی و جغرافیایی را نیز نمی دانند و اذهان آنها همچون مزرعه ای آماده برای پاشیده شدن تخم دروغ و تحریف حقایق تاریخی خواهد شد و آنها آماده

سوءاستفاده شدن توسط هر گونه اتاق فکر فعال و هوشمند دشمن خواهند بود.

پارسیان دژ تنها بازنشر دهنده این نوشتار است!

منبع: تابناک

لینک نوشتار : حذف تاریخ و جغرافیا یا تیشه به ریشه هویت ملی!

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «حذف تاریخ و جغرافیا یا تیشه به ریشه هویت ملی!»، پارسیان دژ، ۱۳۹۴.

خواندن مقاله و پیوست‌های آن در وبسایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

<http://parsiandej.ir/articles/1664/pdf/حذف-تاریخ-و-جغرافیا-یا-تیشه-به-ریشه-هویت>

آخرین ویرایش مقاله: ۱۲ مرداد ۱۴۰۵